

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ebrill 2020

Datblygwyd yr wybodaeth ganlynol i'ch helpu i ddeall Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd (Rheoli Gwybodaeth Cleifion) 2002 a sut y gellir defnyddio'r Rheoliadau hyn yn ystod cyfnod COVID-19.

Beth yw Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd (Rheoli Gwybodaeth Cleifion) 2002 (COPI)?

Mae Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd (Rheoli Gwybodaeth Cleifion) 2002, y cyfeirir atynt yn aml fel "Rheoliadau COPI", yn gyfraith sy'n galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol i hysbysu yn ysgrifenedig os yw'n angenrheidiol ac er budd y cyhoedd bod gwybodaeth cleifion yn cael ei phrosesu at ddibenion penodol.

I bwy y mae'r rheoliadau hyn yn berthnasol?

Roedd yr Ysgrifennydd Gwladol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol wedi cyhoeddi pedwar hysbysiad dan Rheoliadau COPI i'r canlynol:

- Yr holl sefydliadau sy'n darparu gwasanaethau iechyd, Practisau Cyffredinol, Cyrff Hyd Braich yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol ac Awdurdodau Lleol (gelwir hwn yn hysbysiad cyffredinol)
- NHS Digital
- NHS England / NHS Improvement
- UK Biobank

Mae'r canllaw hwn yn canolbwyntio ar y pwynt bwled cyntaf uchod ac mae'n berthnasol i'r holl sefydliadau o fewn y cylch gwaith a restrir yng Nghymru a Lloegr. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi llythyr yn cyngori y dylid ystyried defnyddio Rheoliadau COPI os yw'n berthnasol: [Hysbysiad Llywodraeth Cymru](#)

Mae'r Hysbysiadau Penodol a wnaed i NHS Digital/England/Improvement ac UK Biobank yn berthnasol i Loegr yn unig.

Beth mae'r hysbysiadau hyn yn ei olygu?

Mae'r hysbysiadau hyn yn rhoi dull cyfreithiol i sefydliadau roi o'r neilltu'r ddyletswydd cyfrinachedd cyfraith gyffredin ar gyfer prosesu gwybodaeth cleifion mewn ymateb i'r achosion o COVID-19.

Fel arfer, wrth brosesu gwybodaeth, byddai'n ofynnol ichi gydymffurfio â Deddfwriaeth Diogelu Data a'r Ddyletswydd Cyfrinachedd Cyfraith Gyffredin (CLDC).

Dan y CLDC, bydd sefydliadau yn aml yn gofyn am ganiatâd cleifion at ddibenion gofal anuniongyrchol, neu ddull cyfreithiol arall fel cymeradwyaeth CAG dan adran 251.

Felly, mae'r hysbysiad yn rhoi o'r neilltu'r gofynion ychwanegol ar gyfer prosesu a fydd yn ofynnol gan Sefydliadau wrth ymateb i COVID-19.

Beth am Ddiogelu Data a'r Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data (GDPR)?

Nid yw Rheoliadau COPI yn neilltuo cyfrifoldebau sefydliadau o dan GDPR neu Ddeddf Diogelu Data 2018. Mae GDPR yn caniatáu defnyddio data iechyd cyn belled eu bod yn bodloni amod dan Erthygl 6 ac Erthygl 9.

Bydd y rhan fwyaf o'r gwaith prosesu ar gyfer COVID-19 yn cael ei wneud dan:

Erthygl 6(e) – Mae'r gwaith prosesu yn angenrheidiol ar gyfer cyflawni tasg a wnaed er budd y cyhoedd neu i arfer awdurdod swyddogol sydd wedi'i freinio yn y rheolydd data.

(Mae'n debygol y bydd pob sefydliad sy'n prosesu data iechyd yng Nghymru yn gwneud hynny dan awdurdod swyddogol neu er budd y cyhoedd fel y cefnogwyd gan yr hysbysiad COPI)

Erthygl 9(h) – mae prosesu yn angenrheidiol at ddibenion meddyginiaeth ataliol neu alwedigaethol, i asesu capasiti gwaith y gweithiwr, diagnosis meddygol, darparu triniaeth iechyd neu ofal cymdeithasol neu reoli systemau a gwasanaethau iechyd neu ofal cymdeithasol.

Gall erthyglau eraill perthnasol gynnwys:

- 9(g) – mae angen prosesu oherwydd budd cyhoeddus sylweddol
- 9(i) – mae angen prosesu oherwydd budd cyhoeddus mewn diogelu iechyd y cyhoedd

Bydd y Rheoliadau COPI yn cefnogi pob sail gyfreithiol.

Ond mae'n rhaid i sefydliadau sicrhau eu bod yn cadw at yr holl elfennau eraill sy'n ymwneud â diogelu data, gan gynnwys er enghraifft,

- ei rannu dim ond gyda sefydliadau neu bersonau sydd â chyfrifoldeb gwirioneddol am brosesu neu dderbyn gwybodaeth am gleifion
- darparu gwybodaeth berthnasol wedi'i phrosesu'n deg drwy roi gwybod i gleifion sut y gellir defnyddio eu data
- defnyddio'r isafswm data sy'n angenrheidiol at y diben yn unig (lleihau data).

Beth yw ystyr prosesu?

At ddibenion Rheoliadau COPI, ystyr prosesu yw:

- Cofnodi a chadw gwybodaeth;

- Cael gafael ar wybodaeth, ei halinio a'i chyfuno;
- Trefnu neu addasu gwybodaeth;
- Gwahardd, dileu neu ddinistrio gwybodaeth.

Mae hefyd yn ymwneud â lledaenu gwybodaeth i sefydliadau eraill sydd ei hangen at yr un diben.

At ba ddiben y gallwn brosesu data dan Reoliadau COPI?

Mae'r hysbysiad yn darparu nifer o ddibenion diffiniedig a restrir isod. Mae'r dibenion yn yr hysbysiad yn darparu cwrdd eang ar gyfer gofynion amlycaf COVID-19 ond nid yw'r rhestr yn un gynhwysfawr ac os oes angen data at ddibenion COVID-19 yna gellir ei ystyried yn ddiben dan y rheoliad hwn.

- deall COVID-19 a'r risgiau i iechyd y cyhoedd, tueddiadau COVID-19 a risgiau tebyg, a rheoli ac atal lledaeniad COVID-19 a risgiau o'r fath;
- canfod a deall gwybodaeth am gleifion neu gleifion posibl sydd â COVID-19 neu sydd mewn perygl yn sgil COVID-19, gwybodaeth am gleifion sydd wedi bod yn agored i COVID-19 a rheoli cleifion sydd â COVID-19 neu sydd mewn perygl yn sgil COVID-19 gan gynnwys: lleoli'r cleifion hyn, cysylltu â nhw, eu sgrinio, tynnu sylw atynt a'u monitro, a chasglu gwybodaeth am wasanaethau a darparu gwasanaethau yn ymwneud â phrofi, diagnosis, hunanynysu, datganiad ffit i weithio, triniaeth, ymyriadau meddygol a chymdeithasol a gwella o COVID-19;
- deall gwybodaeth am fynediad gan gleifion at wasanaethau iechyd a gwasanaethau gofal cymdeithasol i oedolion a'r angen am ofal ehangach i gleifion a grwpiau agored i niwed o ganlyniad uniongyrchol neu anuniongyrchol i COVID-19 ac argaeledd a chapasiti'r gwasanaethau hynny neu'r gofal hwnnw;
- monitro a rheoli'r ymateb i COVID-19 gan gyrff iechyd a gofal cymdeithasol a'r Llywodraeth gan gynnwys darparu gwybodaeth i'r cyhoedd am COVID-19 a'i effeithiolrwydd a gwybodaeth am gapasiti, meddyginiaeth, offer, cyflenwadau, gwasanaethau a'r gweithlu yn y gwasanaethau iechyd a gwasanaethau gofal cymdeithasol i oedolion;
- darparu gwasanaethau i gleifion, clinigwyr, gweithlu'r gwasanaethau iechyd gwasanaethau gofal cymdeithasol i oedolion a'r cyhoedd mewn cysylltiad â COVID-19, gan gynnwys darparu gwybodaeth, nodiadau ffitrwydd a darparu gwasanaeth gofal iechyd a gwasanaethau gofal cymdeithasol i oedolion;
- ymchwil a chynllunio mewn perthynas â COVID-19

A oes angen inni gofnodi llif data o dan Reoliadau COPI?

Oes - dylech gadw rhestr neu gofrestr o wybodaeth sy'n cael ei rhannu neu sy'n llifo dan rheoliadau COPI. Bydd hyn yn eich helpu i ymdrin ag atal llif data neu raglenni pan fo angen. Er enghraifft, wedi i'r hysbysiad ddod i ben, bydd angen ichi adolygu'r holl waith prosesu a wnaed ac atal prosesau sy'n dibynnu ar y sail gyfreithiol hon o brosesu neu gwblhau adolygiad pellach a chyfiawnhau eich gofynion cyfreithiol i barhau i brosesu.

Pam mai tan fis Medi 2020 yn unig y mae'r hysbysiad yn ddilys?

Ar hyn o bryd, mae'r Ysgrifennydd Gwladol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol wedi cyflwyno'r hysbysiad tan 30 Medi 2020 i ddechrau, er mwyn sicrhau llif data at ddibenion ymateb i'r achosion o COVID-19 ond bryd hynny efallai y bydd yr hysbysiad:

- Yn cael ei ymestyn am gyfnod pellach
- Yn cael ei ddiwygio a'i ailgyflwyno
- Yn cael ei ddiddymu ar ddiwedd mis Medi 2020

Bydd y penderfyniad hwn yn dibynnu ar reoli'r achosion o COVID-19 ar draws y DU.